

$$\left[7,90 / 1,2 + (0,08 + 1,60 + 0,07) \times 1,2 \right].$$

Розрахунки цін закупівлі товарів за ідентичною методикою можна виконувати на підприємствах гуртової торгівлі споживчими товарами та заготівель. На підприємствах сфери товарного виробництва прийнятна аналогічна методика, однак із заміною торговельної маржі на виробничу маржу.

Якщо ж підприємство роздрібною торгівлі володіє складовими своїх теперішніх чи майбутніх (прогнозних) роздрібних цін ще у відносному вираженні, то розрахунок вигідної ціни закупівлі товарів визначається за такою формулою:

$$ЦЗ = \frac{РЦ}{(1 + ТЗВд)} \times (1 + ОВд + ОПд), \quad (8)$$

де: ЦЗ – ціна закупівлі з ПДВ, грн; РЦ – роздрібна ціна з ПДВ, грн; ТЗВд – планові транспортно-заготівельні витрати у десяткових дробах; ОВд – планові операційні витрати у десяткових дробах; ОПд – плановий операційний прибуток у десяткових дробах.

Приклад: якщо чинна роздрібна ціна товару з ПДВ становить 10,00 грн, а планові транспортно-заготівельні витрати до ціни закупівлі товару без ПДВ – 1,0 %, планові операційні витрати – 19,2 % до собівартості закуплених товарів, а операційний прибуток також – 1,0 %, то вигідна ціна закупівлі товару (з ПДВ), яка дасть змогу підприємству вкластися у передбачені складові роздрібною ціни, становитиме 8,33 грн

$$\left[\frac{10,00}{(1,01 \times (1 + 0,192 + 0,01))} \right], \text{ бо}$$

$$\frac{8,33}{1,20} \times 1,01 \times (1 + 0,192 + 0,01) \times 1,20 = 10,00 \text{ грн.}$$

Висновки. Таким чином, така методика придатна для розрахунку вигідних цін закупівлі товарів у гуртовій торгівлі та у заготівлях. Її можна використати для розрахунку цін закупівлі матеріальних ресурсів для виробництва продукції на виробничих підприємствах, попередньо замінивши у ній торговельну маржу на додану вартість, створену на цих підприємствах.

Література

1. **Артус М.М.** Формування механізму ціноутворення в умовах ринкової економіки: Монографія. – Тернопіль : Економічна думка, 2002.
2. **Шкварчук Л.О.** Ціноутворення : підручник. – К. : Кондор, 2006.
3. **Пінішко В.С.** Вступ до ціноутворення : лекції для студентів. – Львів : Вид-во "Коопосвіта", ЛКА, 1997. – 12 с.
4. **Ціни і ціноутворення** / Опорний конспект лекцій. – Львів : Вид-во ЛКА, 2004. – 29 с.

УДК 339

Доц. Н.С. Марушко, канд. екон. наук – Львівський державний ун-ет внутрішніх справ

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЗАЛУЧЕНОГО КАПІТАЛУ

Розкрито систему організації обліку залученого капіталу підприємства, що максимально забезпечує створення облікових інформаційних потоків для здійснення ефективного управління залученим капіталом підприємства.

Assoc. prof. N.S. Marushko – Lviv state university of internal affairs

Some aspects of organization of account of the attracted capital

The system of organization of account of the attracted capital of enterprise is exposed in the article, that maximally provides creation of registration informative streams for realization of effective management by the attracted capital of enterprise.

Залучення капіталу та ефективне управління ним відіграє важливу роль у забезпеченні економічного зростання суб'єкта господарювання. Проте, на сьогодні невирішеними в єдиній системі залишаються питання методики і організації його обліку. Не вдаючись до розгляду методологічних аспектів обліку, виділимо низку організаційних проблем. Відомо, що організаційна система може бути досконалою лише за умови, що вона максимально сприяє вирішенню питань методики облікового процесу і дає простір для створення облікових інформаційних потоків, що сприяють системі управління залученим капіталом загалом.

Потреба вивчення питань обліку операцій при залученні капіталу та належна організація облікових робіт має високу актуальність, адже перехід України на ринкові відносини спричинило необхідність застосування різноманітних джерел і форм залучення капіталу, без використання яких практично неможливо на високому і ефективному рівні досягти позитивних фінансових результатів. Проте підприємство має розпоряджатися залученими коштами так, щоб в майбутньому не тільки забезпечити зворотність і збереження грошей, але й отримати додатковий прибуток.

Визначення залученого капіталу як специфічного об'єкта облікової системи передбачає побудову ефективної системи його обліку та адекватної організації облікових робіт. Відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [1] питання організації бухгалтерського обліку цілковито віднесені до компетенції власника підприємства.

Унаслідок здійсненого анкетування підприємств з'ясовано, що найбільш розповсюдженою формою організації обліку є перший варіант: 65 % підприємств мають в своєму складі бухгалтерську службу, 27 % – одного бухгалтера, 8 % опитуваних підприємств користуються послугами аудиторської фірми. Зауважимо, що форму організації обліку обирає кожне підприємство, однак документального оформлення цей вибір набуває далеко не завжди. Що ж стосується іншого організаційного забезпечення діяльності бухгалтерської служби, то вона зазвичай зводиться до обмеженого переліку первинних документів, рідше реєстрів, іноді згадується наказ про облікову політику, посадові інструкції тощо.

Таке негативне положення треба виправити, оскільки від правильної та чіткої організації бухгалтерського обліку залежить якість та своєчасність облікової та звітної інформації, що передається для прийняття управлінських рішень. Поряд з тим, ефективність управлінських рішень, спрямованих на виконання бізнес-плану та поліпшення фінансового стану підприємств значною мірою залежить саме від раціональної організації обліку контролю та аналізу [2].

Проблемам організації бухгалтерського обліку в нинішніх умовах приділяють мало уваги, фундаментальних вітчизняних розробок з питань ор-

ганізації бухгалтерського обліку практично немає. Виняток становлять праці В. Сопка, Ф. Бутинця, В. Пархоменка, В. Завгороднього.

Проте у цих роботах розглянуто лише загальнонаукові положення щодо організації облікових систем, не виділяючи специфіку діяльності суб'єктів різних форм власності, галузевих та виробничо-господарських особливостей, функціонального призначення різних елементів облікової системи. Становлення та організація облікової системи для залучення капіталу визначають мету нашого дослідження.

Виходячи з цього, доцільно, на нашу думку виділити таку систему організації обліку залученого капіталу, яка охоплює такі її елементи та передбачає їх комплексну взаємодію:

- обліковий процес;
- забезпечення облікового процесу;
- облікова політика;
- види облікової інформації;
- комп'ютеризація обліку залученого капіталу та формування бази даних програми.

Організацію облікової системи слід розглядати як функцію управління, і як його виконавчий технологічний процес, тобто в єдності структурно-організаційних та технологічних елементів. Структурно-організаційними елементами є функціональні відділи, групи та сектори облікового апарату, а технологічними – документація, документообіг, облікова реєстрація, форми обліку та звітності. Звідси, під організацією системи обліку залученого капіталу слід розуміти спрямовану діяльність зі забезпечення мети, що стоїть перед системою, за повної взаємодії її структурно-організаційних та технологічних елементів.

Відповідно до цільової спрямованості статті на дослідження поставлено такі завдання:

- узагальнити практику формування облікової політики як головного документу, що визначає організацію та технологію обліку підприємства та дослідити особливості розкриття й використання методичного інструментарію обліку підприємств в обліковій політиці з метою удосконалення організації документування залученого капіталу, визначити потребу у формуванні облікової політики щодо операцій зі залученням капіталу;
- вивчити рівень організації документообігу на підприємстві залученого капіталу з метою підвищення його ефективності, достовірності облікових даних та обґрунтованості управлінських рішень;
- визначити потреби управлінського персоналу в інформації щодо залучення капіталу, розробити форми внутрішніх звітів;
- виявити напрями удосконалення бухгалтерського обліку операцій з залученим капіталом в умовах застосування комп'ютерних технологій.

Організація бухгалтерського обліку залученого капіталу охоплює інформаційне, матеріально-технічне, кадрове та інше забезпечення здійснення облікового процесу, а також управління ним. Поєднання принципів та методів організації обліку реалізується на практиці у формі наказу про облікову політику, який є основним внутрішньогосподарським нормативно-правовим актом підприємства для організації бухгалтерського обліку. Зміст облікової

політики щодо залучення капіталу зводиться до такого: вона має розкривати бухгалтерську процедуру оброблення даних про факти залучення капіталу підприємством з дотриманням принципів фінансової звітності.

Облікова політика щодо залученого капіталу підприємства передбачає цілісність в організації обліку залученим капіталом й охоплює всі його складники: методичний, технічний, організаційний. Методичний аспект передбачає розроблення правил та порядок ведення обліку залученого капіталу. Під час формування облікової політики з конкретного питання ведення й організації обліку, підприємство вибирає спосіб, дозволений законодавчими і нормативними актами. Однак на практиці підприємства не мають чітко визначеного підходу до розкриття методичного аспекту облікової політики. Якщо підприємства і формують облікову політику, то питання методичного забезпечення облікових робіт щодо залучення капіталу залишається не вирішеним.

Таким чином, формуючи облікову політику щодо залученого капіталу суб'єктом господарювання, доцільно розкрити такі її елементи:

- класифікація залученого капіталу та порядок його відображення в балансі;
- методи оцінки зобов'язань та порядок їх визнання;
- порядок ведення обліку витрат з обслуговування залученого капіталу;
- склад, порядок формування та використання забезпечень майбутніх витрат і платежів;
- порядок обліку оренди та ін.

Технічний аспект облікової політики передбачає вибір форми ведення обліку, організації бухгалтерської служби та її взаємозв'язок з іншими службами, робочий план рахунків, технологію оброблення даних тощо. Основними складниками техніки облікової політики щодо обліку залученого капіталу є:

- рахунки обліку залученого капіталу;
- форма бухгалтерського обліку;
- технологія оброблення даних (послідовність збору, фіксації, оброблення інформації щодо обліку залученого капіталу та записи їх у регістрах);
- порядок здійснення інвентаризації залученого капіталу;
- інші види робіт.

Організаційний аспект облікової політики передбачає розкриття того, як здійснюються способи обліку з погляду побудови бухгалтерської служби, її складу та співвідпорядкованості окремих облікових підрозділів та робітників, визначення місця бухгалтерії в системі управління, взаємодії з іншими службами. Організація обліку залученого капіталу має охоплювати такі елементи:

- встановити схеми документообігу для залучення капіталу суб'єктом господарювання;
- у посадовій інструкції необхідно визначити обов'язки працівника бухгалтерії та головного бухгалтера щодо організації обліку залученого капіталу підприємства;
- технічне забезпечення щодо обліку залученим капіталом підприємства;
- інші рішення необхідні для організації обліку залученим капіталом підприємства.

Формування облікової політики щодо обліку залученого капіталу можна здійснювати за такими напрямками (табл.). У формуванні облікової

політики передбачається майнова відокремленість і неперервність діяльності підприємства, послідовність застосування облікової політики, а також тимчасова визначеність фактів господарської діяльності. Облікова політика повинна відповідати вимогам повноти, обачності, принципам превалювання сутності над формою, послідовності, неперервності, періодичності та іншим принципам, що передбачено законодавством України [7, с. 32].

Табл. 1. Розроблення облікової політики підприємства щодо обліку залученого капіталу

Напрямок розроблення облікової політики при залученні капіталу	Узагальнені види підготовчих робіт облікової політики при залученні капіталу
Збір нормативно-правового забезпечення щодо методології та організації обліку залученого капіталу	Відповідні закони, стандарти, що регулюють залучення капіталу підприємством, а також інструкції та методичні рекомендації, які забезпечують ведення обліку залученим капіталом
Причини, що впливають на процес формування облікової політики щодо обліку залученого капіталу	Дефіцит фінансових і матеріальних ресурсів, неможливість повністю реалізувати принципи бухгалтерського обліку, оскільки диктатура з боку кредиторів вимагає інших правил.
Технологічні особливості ведення обліку залученого капіталу	Способи збору, оброблення і передачі даних, отримання вихідної інформації.
Узагальнені об'єкти обліку залученого капіталу	• банківські кредити; • товарні та комерційні кредити; • податкові кредити; • векселі; • облігації; • кредиторська заборгованість.

У широкому розумінні облікова політика щодо обліку залученого капіталу підприємства – це оформлення системи внутрішньої документації за різними ділянками облікової роботи. Розкриття бухгалтерської процедури оброблення даних про здійснення операцій під час залучення капіталу суб'єктом господарювання є однією із складових частин облікової політики підприємства.

Звичайно, перелік складників організаційної роботи для залучення капіталу не може бути відображений в одному наказі про облікову політику підприємства, і це зумовлюється необхідністю розроблення системного пакету внутрішньогосподарських бухгалтерських стандартів, регламентів, інструкцій тощо. Причому, це копітка щоденна робота, яка охоплює не тільки поточне управління обліком залученого капіталу, але й планування його вдосконалення та розвитку, тобто не тільки тактичне, а й стратегічне керівництво ним.

Найбільш трудомісткою стадією облікової процедури є збір даних, пов'язаний з відображенням здійснюваних господарських операцій в первинних документах. Скорочення витрат часу та праці на збір та реєстрацію інформації в умовах автоматизованої бухгалтерії досягається завдяки широкому використанню сучасних технічних засобів та програмних продуктів.

Використання нових інформаційних технологій, орієнтованих на збирання відомостей, нагромадження, зберігання, обробку та передавання даних за допомогою новітніх технічних засобів, – перспективний напрямок удосконалення первинного обліку. Вони дають змогу створювати більш раціональні

схеми підготовки та проходження документів і при цьому скорочувати час на їх обробку. У перспективі інформаційні технології допоможуть перейти від паперового документу до машинного носія інформації. Однак за умов сучасного господарювання повністю відмовитись від паперового документу не можливо.

Важливішою умовою правильної організації бухгалтерського обліку є застосування найбільш раціональної його форми. Поняття форми бухгалтерського обліку істотно не відрізняється і в національному законодавстві. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [1, ст. 8, п. 5] та Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку [3] визначають форму бухгалтерського обліку як визначену систему регістрів бухгалтерського обліку, порядку і способу реєстрації й узагальнення інформації в них. Вона обирається підприємством самостійно, але при цьому повинні виконуватися такі вимоги: дотримання єдиних основ бухгалтерського обліку; врахування особливостей діяльності підприємства; врахування специфіки технології оброблення облікових даних. Отже, у разі визначення форми бухгалтерського обліку йдеться, насамперед, про облікові регістри.

Відповідно до Методичних рекомендацій облік операцій з залучення капіталу, зокрема облік з отримання довготермінових і короткотермінових позик відображається в журналі 2, облік розрахунків з постачальниками і підрядчиками, заборгованості з податків і платежів, облік отриманих короткотермінових і довготермінових векселів, довготермінових і поточних зобов'язань (крім зобов'язань, облік яких ведеться в Журналі 2), відтермінованих податкових зобов'язань здійснюється в Журналі 3 і відомостях аналітичного обліку 3.3-3.6 [3]. Відомість 3.3 призначена для аналітичного обліку розрахунків з постачальниками та підрядчиками. Варто зазначити, що до складання Відомості 3.3 є чимало зауважень, а саме: ведення аналітики в розрізі, насамперед, номерів запису, потім – дати та номера документу, і взагалі без вказівки найменування постачальника; неможливість виділення двох сальдо; недостатня кількість граф для відображення кореспонденції рахунків.

Виходячи з характеру наведених недоліків, найбільш прийнятним є ведення Відомості за лінійно-позиційним способом, тобто в кожному рядку відображати стан розрахунків з одним контрагентом, а всю детальну інформацію нагромаджувати у спеціальному регістрі аналітичного обліку. Отже, розроблення спеціального регістру аналітичного обліку та рекомендації щодо внесення змін до регістрів синтетичного обліку: Журналу №3 та Відомостям до нього допоможе зробити облік залученого капіталу підприємства більш простим, зрозумілим, ефективним та менш трудомістким.

Головне призначення бухгалтерського обліку полягає у забезпеченні системи управління інформацією. Кожен обліковий процес завершується складанням звітності, показники якої характеризують кінцеві результати діяльності підприємства. Аналіз цих показників є одним з основних завдань великого кола працівників – фінансових менеджерів, аналітиків, бухгалтерів. Проте з бухгалтерською звітністю працюють також особи (керівники, менеджери), які не мають базової бухгалтерської освіти, не знають взаємозв'язку звітних форм, і, відповідно, не володіють основами бухгалтерського обліку

на належному рівні. Крім того, існуюча бухгалтерська звітність побудована таким чином, що є складною для сприйняття навіть для фахівців. Найбільше значення для підприємства має саме внутрішня звітність, головне призначення якої полягає у задоволенні потреб управлінців всіх рівнів повною, достовірною та необхідною для прийняття оперативних рішень інформацією про діяльність підприємства. Побудова внутрішньої звітності, крім того, дасть змогу удосконалити наявний документообіг на підприємстві, оптимізувати показники діяльності окремих підрозділів та підприємства загалом та таким чином підвищити прибуток. Отже, внутрішня звітність є важливим джерелом якісної економічної інформації для керівників підприємств у визначенні засобів для досягнення більш високих результатів діяльності.

Потреба в розробленні системи внутрішньої звітності про залучений капітал зумовлена зростанням обсягів операцій з цим об'єктом обліку. Саме це і створює необхідність розроблення внутрішньої звітності, яка б надавала керівнику інформацію про ефективність та доцільність здійснення таких операцій. Точність та обсяг представлених даних повинен варіюватися залежно від організаційно-технологічних та економічних особливостей, які характеризують конкретне підприємство та конкретний об'єкт обліку, цілі управління щодо даного об'єкта обліку, зміст повноважень і відповідальності, що делеговані конкретному структурному підрозділу та його менеджеру. Звичайно, це обумовлює те, що розробка внутрішньої звітності є прерогативою кожного підприємства. Проте, можливим є створення системи внутрішньої звітності за певним переліком операцій, яка б охоплювала основні спільні характеристики таких операцій. На сучасному етапі управління відсутні форми внутрішньої звітності про залучений капітал. Систему внутрішньої звітності треба формувати так, щоб її дані містили фактичні, планові, прогнозні дані про залучений капітал, для забезпечення можливості здійснення планування, аналізу та контролю за процесом залучення капіталу і забезпечення його ефективної реалізації.

Аналіз наявних форм звітності свідчить, що дані форми № 1 "Баланс" забезпечують отримання інформації про залучений капітал у розділі II "Забезпечення наступних витрат і платежів", III "Довготермінові зобов'язання", IV "Поточні зобов'язання", V "Доходи майбутніх періодів". Форма № 2 "Звіт про фінансові результати" надається інформація про витрати пов'язані із залученням капіталу (р.140). Форма № 3 "Звіт про рух грошових коштів" забезпечує інформацією стосовно подальших операцій з рухом грошових коштів при залученні капіталу (р.320-340, р. 360). Форма № 5 "Примітки до річної фінансової звітності" надає більш розширену інформацію про забезпечення (р. 710-780). Проте наведеної інформації недостатньо для того, щоб зробити висновки за операціями зі всіма джерелами формування залученого капіталу, і відповідно неможливо провести аналіз фінансового стану підприємства.

Таким чином, проблема полягає в тому, що встановлені форми фінансової звітності не забезпечують керівництво необхідною інформацією, а форми внутрішньої звітності, які б могли надати таку інформацію, не розроблені. Розв'язок цієї проблеми полягає у розробленні системи внутрішньої звітності про залучений капітал. Така звітність буде містити більш ширші дані і дасть змогу відповідно розрахувати більшу кількість показників порівняно з регламентованою фінансовою звітністю.

Табл. 2. ЗК-1. Наявність та рух залученого капіталу

Операції	Залишок на початок звітної періоду, тис. грн	Збільшення заборгованості, грн	Зменшення заборгованості, грн	Залишок на кінець звітної періоду, тис. грн
Отримані позики, кредити протягом року				
Курсові різниці				
Погашено позики, кредити грошовими коштами				
Інше погашення заборгованості (оплата покупцям тощо)				
Всього				

Табл. 3. ЗК-2. Рух залученого капіталу за термінами погашення

Показники	Залишок на початок звітної періоду, тис. грн	Надходження, тис. грн	Погашення, тис. грн		Залишок на кінець звітної періоду, тис. грн
			основної суми боргу	відсотків	
Короткотермінові (до 1 року)					
Середньотермінові (1-5 років)					
Довготермінові (більше 5 років)					
Прострочені					
Пролонговані					

Табл. 4. ЗК-3. Оцінка залученого капіталу

Показники	Оцінка за сумою погашення	Оцінка за теперішньою вартістю
Забезпечення наступних витрат і платежів		
Забезпечення витрат персоналу		
Інші види забезпечень		
Цільове фінансування		
Довготермінові зобов'язання		
Довготермінові кредити банків		
Довготермінові фінансові зобов'язання		
Відстрочені податкові зобов'язання		
Інші довготермінові зобов'язання		
Поточні зобов'язання		
Короткотермінові кредити банків		
Поточна заборгованість за довготерміновими зобов'язаннями		
Векселі видані		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги		
Поточні зобов'язання за розрахунками		
Непередбачені зобов'язання		

Прийняття управлінських рішень, пов'язаних зі залученням капіталу, вимагає подання інформації, що розкриває наявність та рух залученого капіталу за певний звітний період.

Джерелами інформації для заповнення наведених вище форм виступають дані, отримані з Журналів 1.ІІІ; 2, і відповідних аналітичних рахунків залученого капіталу. Ця форма внутрішньої звітності побудована таким чином, що дає змогу побачити не лише частку кожного виду залученого капіталу у розрізі терміну його погашення. Забезпечення такою інформацією дає змогу керівництву простежити за джерелами залучених засобів, виявити прострочені джерела залучених засобів та вжити відповідних заходів щодо недопущення невігідних для суб'єктів господарювання операцій.

Джерелом інформації для заповнення цієї форми є дані форми № 1 "Баланс" і аналітичні дані рахунків залученого капіталу. Ця форма внутрішньої звітності дасть змогу визначити реальну вартість залученого капіталу на конкретну дату, забезпечить формування повної і правдивої інформації для здійснення аналізу і прийняття управлінських рішень.

Табл. 5. ЗК-4. Витрати на обслуговування залученого капіталу

Операції	Залишок на початок звітної періоду	Збільшення заборгованості	Зменшення заборгованості	Залишок на кінець періоду
Нараховано відсотки за рік				
За кредитами				
за фінансовою орендою				
За іншими видами залученого капіталу				
Разом витрати на залучений капітал				
Курсові різниці				
Сплачено відсотки				
Всього				

Джерелом даних для заповнення цієї форми є дані Журналу 1.ІІІ, і Журналу 3. Така форма внутрішньої звітності побудована таким чином, що дає змогу побачити частку витрат на обслуговування залученим капіталом у розрізі конкретного виду запозичення. Крім цього, дані внутрішнього звіту показують рух таких витрат, результати якого забезпечать прийняття керівниками відповідних управлінських рішень. Подання наведених вище двох форм внутрішньої звітності про наявність і рух залученого капіталу повинна здійснюватись в кінці кожного року.

Показники наведених форм внутрішньої звітності дають змогу проводити економічний аналіз залучення капіталу; необхідність та доцільність їх складання зумовлена безпосереднім впливом результатів залучення капіталу на фінансовий стан підприємства.

На сучасному етапі набуває великого значення автоматизація обліку. Забезпечуючи своєчасність надання інформації про операції зі залученим капі-

талом, надаючи можливість її оброблення та подальшого аналізу в єдиній системі з інформацією інших відділів і служб, автоматизація обліку створює необхідні умови для прогнозування подальшого розвитку підприємства, отримання доходів в майбутньому, як від основної, так і фінансової діяльності. Залучення капіталу на підприємство – один з найголовніших процесів, що забезпечує надання економічної інформації, яка характеризується значним обсягом даних та складністю їх оброблення. Це викликає об'єктивну необхідність впровадження засобів автоматизації для організації обліку залученого капіталу.

Зі застосуванням комп'ютерів автоматично вирішується проблема оперативності даних щодо операцій зі залучення капіталу. Якщо за паперових форм обліку операцій нагромадження даних в облікових регістрах, обчислення підсумків та перенесення даних між обліковими регістрами потребують великих затрат ручної праці та завжди пов'язані з імовірністю допущення помилок, то в разі застосування комп'ютерів ці операції виконуються без участі людини.

Узагальнюючи викладене вище, ми дійшли висновку, що на сучасному етапі практично відсутні розробки у галузі формування облікової політики за операціями при залученні капіталу. Для забезпечення повноти формування облікової політики підприємства в частині залученого капіталу та правильності оформлення наказу про облікову політику виділено такі елементи облікової політики щодо операцій з залученим капіталом методи оцінки зобов'язань та порядок їх визнання, порядок відображення витрат, пов'язаних із залученням капіталу, склад, порядок формування та використання забезпечень майбутніх витрат і платежів. Крім того, організація облікових робіт у процесі первинного нагромадження щодо елементів залученого капіталу забезпечить правильність і достовірність формування інформації для подальшого її групування і узагальнення. Унаслідок вивчення складу і показників фінансової звітності показано, що відображеної в них інформації в процесі залучення капіталу недостатньо для прийняття виважених управлінських рішень.

З метою підвищення ефективності управління залученим капіталом запропоновано складати для керівництва такі внутрішні звіти: ЗК-1. Наявність та рух залученого капіталу, ЗК-2. Рух залученого капіталу за строками погашення, ЗК-3. Оцінка залученого капіталу, ЗК-4. Витрати на обслуговування залученого капіталу. Подання необхідних даних у зручних формах дозволило керівництву значно оперативніше приймати обґрунтовані та виважені рішення щодо операцій з залучення капіталу, що в свою чергу забезпечило новий більш якісний рівень управління господарською діяльністю підприємства.

Отже, організація облікової системи для залучення капіталу на підприємстві на належному рівні забезпечить ефективне управління процесом залучення капіталу на підприємстві. Своєчасно надана інформація про операції зі залучення капіталу дасть змогу спрогнозувати подальший розвиток підприємства, отримати прибуток у майбутньому.

Література

1. Закон України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" № 996-XIV від 16.07.1999 р. зі змінами і доповненнями.

2. Хотинський Ю. Організаційні аспекти бухгалтерського обліку // Бухгалтерський облік і аудит. – 2003. – № 4. – С. 36-39.
3. Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом МФУ від 29.12.2000 № 356.
4. Закон України "Про електронний цифровий підпис" від 22.05.03 р. № 852-IV.
5. Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг" від 22.05.2003 № 851-IV.
6. Положення "Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку", затверджене наказом МФУ від 24.05.1995 р. № 88.
7. Пушкар М.С. Облікова політика і звітність : навчальний посібник. – Тернопіль : Карт-бланш, 2003. – 141 с.
8. Пархоменко В. Документальне забезпечення основ бухгалтерського обліку // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 3. – С. 23-28.
9. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі : практичний посібник / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. – К. : Лібра, 2001. – 840 с.

УДК 336.221.2 (045) *Викл. Л.В. Андрейків – Інститут підприємництва та перспективних технологій при НУ "Львівська політехніка"*

ДИВЕРГЕНЦІЯ ПРИНЦИПІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ

Досліджено класичні та сучасні наукові підходи щодо визначення та класифікації принципів оподаткування та принципів системи оподаткування, запропоновано шляхи їх систематизації та класифікації у спрощених режимах оподаткування, що сприяє можливості їх порівняння, та відбору для ефективного формування податкової системи.

Teacher L.V. Andreykiv – Institute of Business and Innovative Technologies at NU "L'viv's'ka Politekhnika"

Functioning principles divergence of the taxation simplified system

Scientific modern and classical approaches have been studied concerning definitions and classifications of the principles of taxation and taxing system. The means of them systematization and classification in simplified regulations of taxation have been offered which helps to their comparison, selection and effective formation of taxing system.

Вступ. Найважливішим інструментом узгодження індивідуального інтересу підприємця і суспільних інтересів є податкова система. Здійснення цілеспрямованої та виваженої політики у цій сфері є головною умовою економічного та соціального розвитку суспільства, вона будується на закладених принципах оподаткування. В умовах сьогодення виникає проблема формування такої податкової політики, яка сприяла б з одного боку, виконанню державою своїх функцій, з другого не перешкоджала формуванню у суб'єктів підприємництва необхідного обсягу капіталу і на цій основі створювала умови для розвитку усіх галузей економіки.

На сьогодні існують різні наукові підходи щодо визначення та класифікації принципів оподаткування та принципів системи оподаткування, що спонукає нас до аналізу та вивчення цієї теми. Такі підходи розглядали у своїх працях класики економічної теорії: А. Сміт, Д. Ж. Рікардо, Б. Сей, А. Вагнер та інші; вітчизняні науковці: А. Крисоватий, А. Смірнов, А.В. Бризгалін, Ю. Конрад, І. Луніна та інші провідні вчені.